

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 622/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti 1. sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 2. sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 3. sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 4. sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], 5. sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a 6. sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], všetci trvale bytom [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, Sibírska 4, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV (pôvodne Okresný súd Bratislava II) v konaní vedenom pod sp. zn. B-2 10 C 145/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 10 C 145/2011) takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľov

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 28. septembra 2023 domáhajú vyslovenia porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej len „mestský súd“) [pôvodne Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“)] v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Súčasne navrhujú, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal každému z nich primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov, že došlo k porušeniu ich namietaných práv postupom mestského súdu v napadnutom konaní o náhradu škody z ublíženia na zdraví vedenom pôvodne medzi žalobkyňou [REDAKOVANÉ] a žalovaným [REDAKOVANÉ] (nebohým manželom sťažovateľky v 1. rade a otcom sťažovateľov v 2. až 6. rade). Z ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom z 24. januára 2017, ktorý Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 10 Co 207/2017

zo 4. februára 2021 v časti potvrdil, v časti odvolanie žalobkyne odmietol a v časti zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dňa 5. októbra 2021 nadobudlo právoplatnosť uznesenie okresného súdu č. k. 51 D 18/2020 z 8. septembra 2020 o schválení dohody dedičov (sťažovateľov) o vyporiadaní dedičstva po nebohom [REDAKOVANÉ].

3. Sťažovatelia sa rozhodli podať ústavnú sťažnosť, „*keďže sa dlhšiu dobu nič podstatné a dôležité nedialo*“. Predmetný spor trvá už 12 rokov a je pravdepodobné, že pri pracovnom tempe mestského súdu ešte niekoľko rokov potrvá. Uvádzajú, že od vynesenia rozsudku krajského súdu v roku 2021 mestský súd nenariadil ani jedno súdne pojednávanie. Ústavná sťažnosť obsahuje vyjadrenie nespokojnosti sťažovateľov s priebehom napadnutého konania a citácie príslušnej judikatúry.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 7/2023) a namietané porušenie označených práv sťažovateľa možno posudzovať spoločne.

6. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že popri uvedení petitu je ďalšou povinnosťou sťažovateľa, aby svoju ústavnú sťažnosť náležite odôvodnil, t. j. aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Nedostatok odôvodnenia sťažnosti vyvoláva významné procesné dôsledky (m. m. IV. ÚS 359/08, IV. ÚS 198/2012, IV. ÚS 54/2014, II. ÚS 594/2016).

7. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len so zreteľom na lehoty uvedené v zákone. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého orgánu verejnej moci nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 280/2020). Pre posúdenie prípadných prietahov v konaní orgánu verejnej moci sa preto o to viac vyžaduje náležité odôvodnenie ústavnej sťažnosti a chronologický opis (aspoň čiastočný) skutkového stavu, ktorý by ústavnému súdu už po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti umožnil vytvoriť si základnú predstavu o spôsobe vedenia napádaného konania (I. ÚS 266/2021, I. ÚS 172/2022, I. ÚS 405/2022).

8. V ústavnej sťažnosti úplne absentuje sťažnostná argumentácia, ktorá by ústavnému súdu umožnila reálne posúdenie rozporovaného postupu mestského súdu na namietané práva sťažovateľov. Jediným tvrdením sťažovateľov okrem opakovania, že napadnuté konanie trvá už 12 rokov, majúcim relevantnú povahu je argument, že mestský súd nenariadil termín pojednávania od roku 2021. V ústavnej sťažnosti napríklad absentuje údaj, kedy bolo rozhodnuté o pokračovaní v napadnutom konaní s dedičmi pôvodného žalovaného. Už na tomto mieste je dôvodné pripomenúť, že iba samotné ohraničenie doby trvania napadnutého konania numerickým vyjadrením samo osebe nemôže byť relevantnou okolnosťou, ktorá by ústavný súd viedla k rozhodnutiu o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a eventuálne k vysloveniu porušenia základného práva sťažovateľov na prejednanie ich vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 18/2021).

9. Ústavný súd súčasne pripomína, že nie je jeho povinnosťou a ani úlohou vyhľadávať chýbajúce skutočnosti. Z rozhodovacej činnosti mu je však známe (konanie vedené pod sp. zn. I. ÚS 618/2022 o ústavnej sťažnosti žalobkyne na prietahy v napadnutom konaní), že uznesenie o pokračovaní v konaní so sťažovateľmi ako dedičmi pôvodného žalovaného bolo vydané 20. mája 2022 a že proti rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktoré bolo postúpené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 3. novembra 2022 a konanie o ňom je vedené pod sp. zn. 7 Cdo 230/2022. O uvedených skutočnostiach nie je v predmetnej ústavnej sťažnosti sťažovateľov ani zmienka.

10. V zmysle uvedeného možno uzavrieť, že z ústavnej sťažnosti preto nie je zrejmé, akým presne špecifikovaným postupom mestského súdu v napadnutom konaní mali byť práva sťažovateľov porušené. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti je kritériom klasifikačným, nie kvalitatívnym. Kritika právnych záverov všeobecných súdov pri poskytovaní ochrany „zákonným“ subjektívnym právam účastníkov konania musí mať v ústavnej sťažnosti nevyhnutné prepojenie na základné práva a slobody sťažovateľov, a to nielen na úrovni návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ale aj v rovine odôvodnenia ústavnej sťažnosti (III. ÚS 463/2018). V danom prípade neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie tohto nedostatku návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, a to z dôvodu jeho kľúčovej povahy. Z uvedených dôvodov prichádzalo do úvahy odmietnutie ústavnej sťažnosti aj z dôvodu absencie zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

11. Ústavný súd v prípade sťažovateľov nepristúpil k výzve na odstránenie zisteného nedostatku ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pretože zistený rozsah nedostatkov zákonom predpísaných náležitostí, aký vyplýva z ústavnej sťažnosti sťažovateľov, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Označené ustanovenie zákona totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 185/2021 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 81). Na taký účel slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z publikovanej judikatúry jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom ustanovených náležitostí podaní účastníkov konania (napr. I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010, I. ÚS 280/2020). Bolo by neakceptovateľné, ak by ústavný súd suploval úkony právnej služby povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom (m. m. IV. ÚS 213/2010, II. ÚS 660/2016).

12. V konklúzii uvedeného a v spojení s § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd konštatuje nedostatočnosť odôvodnenia ústavnej sťažnosti sťažovateľov, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom.

13. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

14. V závere ústavný súd poznamenáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej [§ 55 písm. a) zákona o ústavnom súde], a preto nie je vylúčené, aby sťažovatelia podali svoju ústavnú sťažnosť opakovane, avšak po splnení všetkých zákonných podmienok a s uvedením relevantnej skutkovej a právnej argumentácie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. novembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu